

pod 0°C, jen část tepla potřebného k vytápění, zbytek tepla je dodán jiným zdrojem. Tento provoz se nazývá bivalentní. Pro efektivní využití tepelného čerpadla je nutné, aby rozdíl teplot mezi nízkoteplotním zdrojem a topným okruhem byl co nejmenší. Proto jsou pro vytápění tepelným čerpadlem výhodné nízkoteplotní topné soustavy např. podlahové topení nebo nízkoteplotní velkoplošné radiátory.

Základní podmínky úspěšné instalace tepelného čerpadla:

- vhodná volba nízkoteplotního zdroje tepla,
- optimální volba výkonu zařízení,
- správná volba topného systému např. podlahové vytápění, nízkoteplotní radiátory,
- ekonomická rozvaha vycházející ze zjištění reálných způsobů vytápění pro daný objekt, investičních a provozních nákladů.

Návratnost vložených finančních prostředků u instalace tepelného čerpadla do stávajících systémů je závislá na ceně použitého paliva před instalací tepelného čerpadla, na druhu a kapacitě nízkoteplotního zdroje tepla jako např. vzduch, voda, půda, odpadní teplo atp., a na rozsahu úprav, které je nutné provést před jeho instalací – zateplení, úprava topné soustavy, změna doplňkového zdroje. Při instalaci do nových objektů ekonomická návratnost investic závisí na druhu a kapacitě nízkoteplotního zdroje tepla a na druhu použitého doplňkového paliva.

Výhody

Při optimálním využití pro přípravu teplé vody a vytápění domácnosti v průběhu roku se tepelné čerpadlo podílí až 70 % na celkové výrobě tepla. Tepelné čerpadlo může ušetřit značné množství energie a tím i provozních nákladů.

E.ON Energie, a.s.

Lannova 16 370 49 České Budějovice

Zákaznická linka

T 840 111 333

Poruchová služba - nonstop

T 800 22 55 77

www.eon.cz

Tepelná čerpadla

e-on

Tepelné čerpadlo je zařízení, které odnímá teplo z vnějšího prostředí, z tak zvaného nízkoteplotního zdroje – vody, půdy nebo vzduchu, a předává toto teplo k dalšímu využití. Umožňuje ušetřit až dvě třetiny nákladů na vytápění a přípravu teplé vody. V opačném režimu, chladicím, se může použít pro chlazení nebo ke klimatizaci prostor.

Princip tepelného čerpadla

Pracovní látka, např. vzduch, glykol, atd., odebírá teplo z okolního prostředí – nízkoteplotní zdroj. Ve výparníku kapalné chladivo odnímá teplo pracovní látky a ta se ochlazuje. Ohřáté chladivo se vypařuje. Páry chladiva jsou odsávány, stlačovány v kompresoru a tím se ještě zvýší jejich teplota. Tyto páry jsou dále odváděny do kondenzátoru, kde předají teplo ohřívání látky, např. topné vodě a změní své skupenství na kapalné. Kapalné chladivo je přiváděno zpět do výparníku. Celý cyklus se neustále opakuje.

Nízkoteplotní zdroje tepla

Nízkoteplotní zdroje tepla pro tepelná čerpadla jsou např. okolní vzduch, půda např. vrty, zemní kolektory – sběrače, geotermální prameny, podzemní, povrchová či odpadní voda, odpadní teplo z technologických procesů.

Okolní vzduch

Zdrojem tepla je venkovní vzduch. Vzduch předává své teplo ve výměníku, který je většinou umístěn mimo budovu. Výkon tepelného čerpadla je závislý na teplotě venkovního vzduchu a je nejnižší, když je největší potřeba tepla – zimní měsíce.

Zemní kolektor

Teplo se půdě odebírá prostřednictvím výměníku z trubek, v nichž cirkuluje nemrznoucí kapalina. Trubky se umísťují do hloubky 1,2 – 1,6 m pod povrch země, v nezámrazné hloubce a ve vzdálenosti 0,6 – 1 m od sebe. Velikost plochy kolektorů nebo-li sběračů, ze kterých je odváděno teplo, by měla být asi 3x větší než vytápěná plocha. Na 1 kW výkonu tepelného čerpadla se počítá cca 5 – 8 m výkopu.

Podzemní voda

Pro odběr tepla z podzemních vod jsou třeba dvě studny. Z jedné studny se odebírá voda, která je zdrojem tepla. Po předání tepla se ochlazená voda vpustí do vratné – vsakovací – studny. Předpokladem pro efektivní využití jsou geologicky vhodné

podmínky, dostatečné množství vody a její kvalita – chemické složení. Doporučená hloubka studní je cca 10 m. Pro tepelné čerpadlo s výkonem 20 kW se doporučuje vydatnost pramene 0,7 l vody za sekundu. Pokud jsou studny ve svažitém terénu, musí být studna, z níž se voda odebírá, výše než studna vsakovací.

Povrchová voda

Zdrojem tepla jsou povrchové vody jako např. řeky, rybníky, apod. Výměník s nemrznoucí kapalinou je umístěn přímo ve vodě nebo je zapuštěn v břehu. Voda musí být k dispozici v dostatečném množství, aby nedošlo k jejímu zamrznutí. Je také nutné vyhnout se znečištění výměníků. Potřebná plocha výměníku je 1 – 1,5 m² na 1 kW výkonu tepelného čerpadla. Před instalací je nutné získat povolení správce toku nebo vodní nádrže.

Hlubinný vrt

Teplo z vody nebo okolního horninového prostředí se odebírá pomocí výměníku z plastových trubek, které jsou zapuštěny ve vrtu. Vrty jsou 120 až 150 m hluboké. Jejich hloubka je závislá na geologických podmínkách. Vrty se umísťují nejméně 10 m od sebe. Na výkon 1 kW tepelného čerpadla je zapotřebí cca 12 – 18 m vrtu.

Geotermální pramen

Využívá se pramenů teplé podzemní vody. Tato voda má během roku stálou a poměrně vysokou teplotu. Výskyt těchto pramenů je vázán na specifické geologické podmínky – u nás např. Karlovarsko, Krušnohorský.

Odpadní teplo

Zdrojem tepla je vnitřní vzduch objektu, který je odváděn jeho větracím systémem. Může se využívat i odpadní teplo z technologických procesů.

Rozdělení tepelných čerpadel

Nejčastěji se tepelná čerpadla rozdělují podle druhu ochlazeného/ohřívání média:

- vzduch/voda – ochlazenou látkou je vzduch, ohřívanou voda,
- vzduch/vzduch,
- voda/voda,
- země/voda,
- voda/vzduch.

Topný faktor

Topný faktor udává poměr tepelného výkonu tepelného čerpadla k elektrickému příkonu, který je potřebný k jeho provozu, především k pohonu kompresoru. Čím je hodnota topného faktoru vyšší, tím je provoz tepelného čerpadla efektivnější. Topný faktor se pohybuje mezi hodnotami 2,5 až 4. To znamená, že z 1 kWh elektrické energie, kterou potřebuje tepelné čerpadlo pro provoz, se vyrobí 2,5 až 4 kWh tepla. Velikost topného faktoru závisí na teplotě nízkoteplotního zdroje, na teplotě topné kapaliny, na elektrickém příkonu tepelného čerpadla, technických parametrech tepelného čerpadla, na vlastnostech chladiva, atd.

Tepelný výkon

Součet tepelné energie, která byla přenesena z nízkoteplotního zdroje, předána chladivu ve výparníku a tepelné energie získané stlačením chladiva v kompresoru např. pomocí elektrické energie se nazývá tepelný výkon.

Provoz

Vzhledem k nerovnoměrné spotřebě tepla v průběhu roku je vhodné tepelné čerpadlo provozovat s akumulací tzn. zásobníkem tepla a s doplňkovým zdrojem tepla, např. elektrokotlem. Tepelné čerpadlo dodává za nízkých teplot,